

การใช้บัตรรายการและการค้นหาหนังสือ

โดยใช้บัตรรายการในสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยรามคำแหง

นางฟิลิปดา นาคะประทีป

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-567-284-9

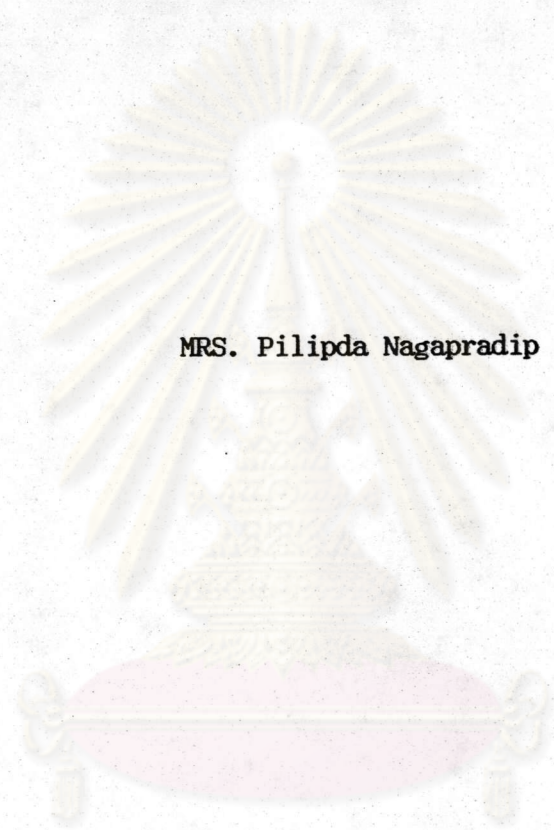
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016930

117A 44704

CARD CATALOG USE AND BOOK RETRIEVAL

IN RAMKHAMHAENG UNIVERSITY LIBRARY

MRS. Pilipda Nagapradip

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

For the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-567-284-9

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ฟิลิปดา นาคะประทีป : การใช้บัตรรายการและการค้นหาหนังสือโดยใช้บัตรรายการ
ในสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยรามคำแหง (CARD CATALOG USE AND BOOK RETRIEVAL
IN RAMKHAMHAENG UNIVERSITY LIBRARY) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ประภาวดี สิบสนธิ,
166 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้บัตรรายการและความสำเร็จในการค้นหาหนังสือ
โดยใช้บัตรรายการของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง การวิจัยครั้งนี้เป็นการสำรวจโดยใช้แบบ
สัมภาษณ์และแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษามหาวิทยาลัย
รามคำแหงที่กำลังใช้บัตรรายการภาษาไทยจำนวน 120 คน แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามได้รับกลับคืน
มาคิดเป็นร้อยละ 100 และได้สัมภาษณ์หาข้อวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยมัธยฐานเลขคณิต และ
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของนักศึกษาในการใช้บัตรรายการเพื่อหาตำแหน่งของหนังสือที่ต้องการใน
ห้องสมุด นักศึกษาส่วนใหญ่มีข้อมูลสมัครบัตรรายการ โดยมีข้อมูลชื่อเรื่อง เป็นอันดับแรก แหล่งที่นักศึกษา
ได้ข้อมูลมาจากรายชื่อสิ่งพิมพ์ที่อาจารย์กำหนดให้อ่านตามแนวส่ง เขปรายวิชา
2. นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้บัตรชื่อเรื่องมากกว่าบัตรประเภทอื่นรายการบนบัตรที่นักศึกษาใช้
ได้แก่ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง หัวเรื่อง และเลขเรียกหนังสือตามลำดับ
3. นักศึกษาร้อยละ 89.17 ประสบความสำเร็จในการค้นพบบัตรรายการที่ต้องการ และ
ร้อยละ 83.33 ประสบความสำเร็จในการค้นพบหนังสือที่ต้องการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา ..... บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติ ..... *Worlon Imkai*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *ประภาวดี*

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

PILIPDA NAGAPRADIP : CARD CATALOG USE AND BOOK RETRIEVAL IN
RAMKHAMHAENG UNIVERSITY LIBRARY. THESIS ADVISOR : PROF.
PRAPAVADEE SUEBSONTHI, Ph.d. 166 pp.

The purposes of this research are to study the use of the card catalogs and the students' success in locating the desired books in Ramkhamhaeng University Library. The data were gathered by the interview and questionnaire, and further analyzed by percentage, an average and a standard deviation.

The major research findings are as follows:

1. The students used card catalog for locating the desired books in the library according to the reading assignments from the instructors.
2. The card catalog primarily used was the title card, author and subject cards were used accordingly. Items that were looked on the card catalogs were title, author, subject, and call number.
3. 89.17 percent of the card catalog users succeeded in finding the desired card and 83.33 percent succeeded in locating the books they want.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา ..... บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิติ ..... *Worlan Imzi*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *U. S. S.*

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาวดี สืบสนธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ที่กรุณาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทั้งในด้านเนื้อหาและขัดเกลาสำนวนภาษาตลอดจน ให้คำแนะนำทางสถิติอันมีคุณค่า และคำแนะนำอื่น ๆ ด้วยความเอาใจใส่ ทำให้งานวิจัยครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วนิดา สุรวดี ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประยงค์ นันทกิจจำริญ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ผ่องพรรณ ลวนานนท์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้แนวความคิดบางประการในการวิจัย

ขอขอบคุณนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ และตอบ แบบสอบถาม บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่งานบริการผู้อ่านชั้น 1 ทุกท่าน ที่กรุณาช่วยเหลือในด้าน ต่าง ๆ อันเป็นผลให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงด้วยดี

นอกจากนี้ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจมาโดยตลอด คุณสุจิตรา สุวภาพ ที่ได้ให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งในด้านการพิมพ์ต้นฉบับ

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ส่งเสริมและสนับสนุนในการศึกษาครั้งนี้ และขอ ขอบคุณคุณตุรีนาค นาคะประทีป ที่สนับสนุนและให้กำลังใจตลอดมา

ท้ายสุดนี้ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ส่งเสริมและให้ทุนในการทำวิจัยครั้งนี้ และ ขอขอบคุณทุกท่านที่มีได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือจนผลงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ ด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
แนวเหตุผล.....	6
ตัวแปรต้น.....	6
ตัวแปรตาม.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	8
2. บัตรรายการ.....	10
ความหมายของบัตรรายการ.....	10
วัตถุประสงค์และประโยชน์ของบัตรรายการ.....	12
หน้าที่ของบัตรรายการ.....	13
รูปแบบของรายการห้องสมุด (Library Catalog).....	15
รายการในรูปแบบ (Printed Catalog หรือ Book Catalog)	15
รายการในรูปแบบ Guardbook.....	16
รายการในรูปแบบีก (Sheaf Catalog).....	17
รายการในรูปแบบบัตร (Card Catalog).....	17
Viaible Index Catalog หรือ Visiblex.....	18

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รายการในรูปวัสดุย่อส่วน (Microform catalog).....	19
รายการในรูปที่เครื่องจักรสามารถอ่านได้ (Machine readable)	20
ประเภทของบัตรรายการ.....	20
บัตรหลักหรือบัตรขั้นพื้นฐาน (Main Card or Unit Card).....	20
บัตรเพิ่ม (Added Entry Card).....	20
บัตรชื่อเรื่อง (Title Card).....	21
บัตรเรื่อง (Subject Card).....	21
บัตรผู้แต่งร่วม (Joint Author Card).....	21
บัตรผู้แปล (Translator Card).....	21
บัตรโยง (Cross Reference Card).....	21
บัตรโยง "ดูที่" (See).....	21
บัตรโยง "ดูเพิ่มเติม" (See also).....	21
บัตรจําแนก (Analytical Card).....	21
บัตรจําแนกชื่อเรื่อง.....	21
บัตรจําแนกผู้แต่ง.....	22
บัตรจําแนกเรื่อง.....	22
บัตรแจ้งหมู่หนังสือ (Shelflist Card).....	22
รายการต่าง ๆ ในบัตรรายการ.....	22
รายการหลัก (Heading).....	22
รายการตัวบัตร (Body of the entry).....	22
รายการฉบับพิมพ์ (Edition area).....	23
รายการพิมพ์ลักษณ์ (Imprint area).....	23
รายการบรรณลักษณ์ (Collation area).....	23
รายการชื่อชุด (Series area).....	24
รายการหมายเหตุ (Note area).....	24

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แนวสืบค้น (Tracing).....	24
เลขเรียกหนังสือ (Call number).....	24
รูปแบบของบัตรรายการ (Form of Catalog Card).....	24
รูปแบบเก่า (Traditional Format).....	25
รูปแบบของหลักเกณฑ์มาตรฐานสากลในการเขียนรายการบรรณานุกรม	26
การเรียงบัตรรายการ.....	28
การเรียงบัตรรายการแบบพจนานุกรม (Dictionary Catalog)	28
การเรียงบัตรรายการแยกตามชนิดของบัตร (Divided Catalog)	28
การเรียงบัตรรายการตามเลขหมู่หนังสือ (Classified Catalog)	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
วิธีศึกษาการใช้บัตรรายการ.....	30
การศึกษาที่เน้นบัตรรายการ.....	31
การศึกษาที่เน้นผู้ใช้บัตรรายการ.....	37
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	52
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	52
เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล.....	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	54
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
4. การวิเคราะห์และผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม.....	58
เพศและอายุ.....	58
คณะและชั้นปีที่ศึกษา.....	60
การประกอบอาชีพขณะศึกษา.....	62

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การเรียนรู้เรื่องการใช้ห้องสมุด.....	64
การเรียนรู้เรื่องการใช้บัตรรายการ.....	66
การใช้บัตรรายการ.....	68
วัตถุประสงค์ในการใช้บัตรรายการ.....	68
การมีข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือที่ต้องการและนำมาค้นบัตรรายการ...	69
ปริมาณข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือที่นักศึกษานำมาใช้ในการค้น.....	71
ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือที่นักศึกษานำมาใช้ในการค้นบัตรรายการ...	74
แหล่งที่ได้ข้อมูลของหนังสือที่ต้องการค้น.....	76
วิธีที่ศึกษานำข้อมูลของหนังสือมาค้นบัตรรายการ.....	78
ประเภทของบัตรรายการที่ใช้.....	80
การใช้รายการต่าง ๆ ที่ปรากฏบนบัตรรายการ.....	85
ความสำเร็จในการค้นพบบัตรรายการ.....	92
เวลาที่ใช้ในการพบบัตรรายการ.....	101
ปัญหา ทศนคติ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้บัตรรายการ.....	104
ความสำเร็จในการค้นพบหนังสือที่ต้องการโดยใช้บัตรรายการ.....	116
สถานที่ที่พบหนังสือที่ต้องการ.....	123
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	124
บรรณานุกรม.....	140
ภาคผนวก.....	147
ภาคผนวก ก. วัน เวลา ที่ใช้ในการสัมภาษณ์.....	148
ภาคผนวก ข. แบบสอบถาม.....	152
ประวัติผู้เขียน.....	166

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การวิจัยการใช้บัตรรายการในต่างประเทศ.....	45
2 จำนวนนักศึกษาที่ใช้บัตรรายการจำแนกตามเพศและอายุ.....	59
3 จำนวนนักศึกษาที่ใช้บัตรรายการจำแนกตามคณะและชั้นปีที่กำลังศึกษา....	61
4 การประกอบอาชีพของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ใช้ บัตรรายการจำแนกตามคณะ.....	63
5 การเรียนรู้เรื่องการใช้ห้องสมุดของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามคณะ.....	65
6 การเรียนรู้เรื่องการใช้บัตรรายการของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง จำแนกตามคณะ.....	67
7 วัตถุประสงค์ในการใช้บัตรรายการของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง..	68
8 ข้อมูลที่นักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงที่ใช้บัตรรายการนำมาค้นบัตร	70
9 ปริมาณข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือที่นักศึกษานำมาใช้ในการค้นบัตรรายการ จำแนกตามคณะ.....	72
10 ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือที่นักศึกษานำมาใช้ในการค้นบัตรรายการ จำแนกตามคณะ.....	73
11 ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือที่นักศึกษานำมาใช้ในการค้นบัตรรายการ จำแนกตามคณะ.....	75
12 แหล่งที่นักศึกษาได้ข้อมูลหนังสือเพื่อนำมาค้นบัตรรายการจำแนกตามคณะ	77
13 วิธีนำข้อมูลมาค้นบัตรรายการของนักศึกษาที่ใช้บัตรรายการ.....	79
14 ประเภทของบัตรรายการที่นักศึกษาค้น จำแนกตามวัตถุประสงค์ ของการใช้บัตรรายการ.....	81

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
15	ประเภทของบัตรรายการที่นักศึกษาค้น จำแนกตาม นักศึกษามีข้อมูลกับ ไม่มีข้อมูล.....	82
16	ประเภทของบัตรรายการที่นักศึกษาใช้ จำแนกตามลักษณะข้อมูล ที่นักศึกษามีและนำมาใช้ในการค้น.....	84
17	รายการบนบัตรที่นักศึกษาใช้ จำแนกตามวัตถุประสงค์ในการใช้ บัตรรายการ.....	87
18	รายการบนบัตรที่นักศึกษาค้น จำแนกตามข้อมูลที่นำมาค้น บัตรรายการ.....	90
19	ความสำเร็จในการค้นพบบัตรรายการของนักศึกษามหาวิทยาลัย รามคำแหงที่ใช้บัตรรายการ จำแนกตามคณะ.....	93
20	ความสำเร็จในการค้นพบบัตรรายการของนักศึกษามหาวิทยาลัย รามคำแหงที่ใช้บัตรรายการ จำแนกตามผู้ที่มีข้อมูลกับผู้ที่ไม่ใช่ข้อมูล มาค้นบัตรรายการ.....	94
21	ความสำเร็จในการค้นพบบัตรรายการของนักศึกษามหาวิทยาลัย รามคำแหงที่ใช้บัตรรายการ จำแนกตามการเรียนรู้เกี่ยวกับ การใช้ห้องสมุด.....	96
22	ความสำเร็จในการค้นพบบัตรรายการของนักศึกษามหาวิทยาลัย รามคำแหงที่ใช้บัตรรายการ จำแนกตามการเรียนรู้เกี่ยวกับ การใช้บัตรรายการ.....	98
23	สาเหตุที่ไม่พบบัตรรายการของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ใช้บัตรรายการ จำแนกตามคณะ.....	100
24	เวลาที่ใช้ในการค้นบัตรรายการ จำแนกตามประเภทของบัตรรายการที่ค้น	102

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
25 เวลาที่ใช้ในการค้นบัตรรายการ จำแนกตามความสำเร็จ ในการค้นพบบัตรรายการของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง.....	103
26 ปัญหาที่นักศึกษาประสบในการใช้บัตรรายการ จำแนกตามคณะ.....	106
27ทัศนคติที่นักศึกษามีต่อบัตรรายการ จำแนกตามคณะ.....	111
28 ข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่ใช้บัตรรายการของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง.....	114
29 ความสำเร็จในการค้นพบหนังสือที่ต้องการโดยใช้บัตรรายการ จำแนกตามคณะ.....	117
30 ความสำเร็จในการค้นพบหนังสือที่ต้องการโดยใช้บัตรรายการ จำแนกตามการเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด.....	119
31 ความสำเร็จในการค้นพบหนังสือที่ต้องการโดยใช้บัตรรายการ จำแนกตามการเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้บัตรรายการ.....	121
32 ความสำเร็จในการค้นพบหนังสือที่ต้องการ จำแนกตามความสำเร็จ ในการพบบัตรรายการ.....	122
33 สถานที่ที่ค้นพบหนังสือที่ต้องการของนักศึกษาที่ใช้บัตรรายการ.....	123

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย